

geWOON ANDERS

• VERENIGING GEMEENSCHAPPELIJK WONEN • NOVEMBER 2025

De Nieuwe Meent
klaar voor gebruik

Een terugblik op de WoCoDag 2025

Thuis bij de ander Wonen en dementie

INHOUD

- 02** Een terugblik op De WoCoDag 2025
- 04** De Nieuwe Meent Klaar voor gebruik
- 07** Column: Uitersten
- 08** Het bestuur van de VGW stelt zich voor
- 10** Wonen in de 'Stadsveteraan 020' en het dwaalprincipe
- 13** Thuis bij de ander

Colofon

GEWOON ANDERS

is het blad van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen

Abonnementen en losse nummers

Zie info achterflap
Voor een proefnummer mail naar
info@gemeenschappelijkwonen.nl

Redactieadres

Fuutlaan 21
2623 MX Delft

Redactie

Anna Dijkhuis
Flip Krabbendam
Ewoud Scheifes

Aan dit nummer werkten mee

Linda Bleijenberg
Peter Bakker
Ben Lindeman
Lilian Mooi
Tienta Verlegh
Gerard Franse
Peter Camp

Druk

Drukkerij Pasklaar te Sittard

Bestuursvoorzitter van Cooplink, Bernard Smits en dagvoorzitter Leonie van der Steen

EEN TERUGBLIK OP DE WOCODAG 2025

Door: Linda Bleijenberg (Cooplink)

Leonie van der Steen sinds een aantal jaren is de wooncoöperatie in opkomst, een vorm van gemeenschappelijk wonen waarbij de bewoners samen, als vereniging, hun woonproject kopen, terwijl zij hun woonruimte, als leden van de vereniging, huren. Een variant hierop is de beheercoöperatie waarbij bewoners huren van een woningbouwcorporatie, maar daarbij verregaande bevoegdheden en verantwoordelijkheden hebben als het gaat om het beheer. Om deze woonvormen te ondersteunen is een aantal jaren geleden een organisatie opgericht: Cooplink. Net als vorig jaar organiseerde deze organisatie ook dit jaar weer een 'wooncoöperatiedag', een 'Wocodag'.

Speeches

Dagvoorzitter Leonie van der Steen zette de toon in haar welkom: "Is het jullie ook opgevallen dat je de term 'wooncoöperatie' steeds minder vaak hoeft uit te leggen?" Als het aan onze bestuursvoorzitter Bernard Smits ligt, gaan coöperaties nog meer ingeburgerd raken. Daarvoor lanceerde hij een nieuw en veelbelovend instrument: Coopkeur, het keurmerk voor wooncoöperaties die zichzelf en hun gesprekspartners bij gemeenten en instanties serieus nemen. In de openingsspeech van Jeske de Lint, directeur Wonen bij VRO (Ministerie Volkshuisvesting en Ruimte-

lijke Ordening), werd duidelijk dat de landelijke overheid de wooncoöperatie ook goed in het vizier heeft. Zo gaat het Rijk 60 miljoen beschikbaar stellen voor een landelijk leenfonds, dat verder aangevuld zal worden door andere partners.

Maar er is zeker nog genoeg te doen, ziet De Lint. Gemeenten, provincies en financiers zijn nog huiverig. "Laten we de handen ineen slaan om hen ook mee te krijgen. De wooncrisis gebeurt niet in Den Haag, maar in de samenleving. Dát is de plek waar innovatief gedacht wordt, waar de oplossingen ontstaan.

De rol van de overheid is om daarachter te gaan staan, die oplossingen te stimuleren. Dat zijn we niet gewend, maar we worden er beter in!"

Hierna was het woord aan Floor Milikowski, journalist en social geograaf. Met een reeks van inspirerende voorbeelden liet ze zien dat verbetering van onderaf komt, van groepen mensen zoals het publiek van deze WoCoDag, die het nieuwe Nederland vorm aan het geven zijn. Krimpregio Holwerd op Ameland kwam voorbij, het Feestaardvarken in Arnhem, en een Rotterdamse flat waar dealers de galerijen claimden: allemaal plekken waar mensen de mouwen opstroopten en verandering in gang zetten. Maar, ziet ze ook: "We durven het nog niet helemaal aan om die toekomst te omarmen."

Milikowski riep op om met zijn allen nieuwe bewuste keuzes te maken. "Nederland is het resultaat van bewuste keuzes die we vroeger gemaakt hebben. Ooit droomden we van Vinex, Schiphol en Tata Steel: maar waar dromen we nu van?" Waarde is daarbij een sleutelbegrip: is een parkeerplaats ons meer waard dan een buurthuis? Alleen als je het in geld uitdrukt. Ze sloot af met haar vertrouwen uit te spreken in 'Dutch Design': we zijn goed in verbeelding, verbinding en vooruitgang. Want, om voormalig Rijksbouwmeester Floris Alkemade te citeren: "Vergeet niet dat Nederland het land is dat een zee opzij schoof."

Themasessies

Na de opening en de keynote verdeelden de WoCoDag bezoekers zich over de diverse themasessies. Daarin werden thema's als financiering, visie, het ontwerp, de toekomst van de stad, omgaan met conflicten, en het opzetten van ecologische initiatieven verder uitgediept in groepen van ca 20 personen. In de sessies over de in 2026 te lanceren 'Toolbox Beheercoöperaties' konden deelnemers de toolbox zelf alvast uitproberen, wat met veel enthousiasme gedaan werd. (De Toolbox, een handreiking voor bewonersverenigingen die het beheer van hun project van hun corporatie grotendeels willen overnemen)

Na de lunch een paneldebat waarin het belang van goede voorbeeld-initiatieven werd belicht

De dag sloot af met een paneldebat

waarin een drietal politici in gesprek gingen met het publiek. Ook Mustapha Eisaoui, directeur van Cooplink, schoof aan. Hoe ziet de toekomst van de wooncoöperatie eruit volgens hen, over een jaar of twee? En in 2040?

Marit Maij, (Europarlementarier GroenLinks/PvdA) ziet kansen in de Woonvisie waar nu op Europees niveau aan gewerkt wordt. "Het is belangrijk om de wooncoöperatie daarin te krijgen als derde sector, en om goede voorbeelden te verzamelen."

Sandra Beckerman (Tweede Kamerlid SP) hoopt dat over twee jaar de 'Wet Bevordering Wooncoöperaties' aangenomen is, waarvoor de SP onlangs samen met Cooplink een initiatiefwet ingediend heeft. "Individualisering en winst gaan de wooncrisis niet oplossen, collectief is de weg." Net als Maij benadrukte ze het belang van goede voorbeelden verzamelen.

Ook Franko van Lankvelt (CDA wethouder gemeente Maashorst) ziet dat goede voorbeelden werken. "We zien in onze gemeente dat zorgkosten echt zaken als je mensen collectief laat wonen. Dit soort resultaten begint nu aan het licht te komen, dat gaat zeker helpen." Cooplink directeur Mustapha Eisaoui droomt ervan dat in 2040 de WoCo-beweging op eigen benen staat. "Een grote, sterke, coöperatieve beweging van verschillende leefgemeenschappen in plaats van woongemeenschappen. Waarbij bestaande initiatieven nieuwe coöperaties gaan financieren via een goed gevuld Solidariteitsfonds. Coöperatief wonen is het antwoord op veel meer problemen dan alleen de wooncrisis. Het inkaderen als

volkshuisvesting is te smal: het moet veel breder."

Mail je Europarlementariër, Kamerlid, gemeente!

Alle drie de politici moedigden de aanwezigen aan om de politiek actief te benaderen, omdat dat de manier is om zaken te versnellen. Beckerman riep het publiek op om in de aanloop naar het debat over wooncoöperaties (waarvan de datum nog niet bekend is) Kamerleden te mailen over wat er besproken moet worden, petitie aan te bieden in de kamer of op de publieke tribune te gaan zitten tijdens het debat.

Dagvoorzitter Leonie gaf het laatste woord aan Mustapha: welke belemmeringen zijn in 2027 verdwenen? "In 2027 is het geld van het landelijk Leenfonds uitgeleend en is er nieuw geld in het fonds gestort. Het vandaag gelanceerde keurmerk Coopkeur werkt uitstekend, evenals de Toolbox: woningcorporaties staan te trappelen om coöperaties te helpen. En Cooplink heeft een grote achterban van leden en vrienden. Want zonder jullie zijn we nergens!"

Wil je Cooplink steunen? Word lid met je wooncollectief (vanaf €75,- per jaar), en/of word zelf 'vriend' van Cooplink (vanaf €3,50 per maand)

En tot besluit een lied: We gaan het doen!

De dag werd vrolijk afgesloten met een lied van Tim Zeegers, die de WoCoDag samenvatte in een inspirerende meezinger. Degenen die geen vertrouwen hadden in hun zangkwaliteiten bood hij een alternatief: op de juiste momenten uit volle borst "We gaan het doen!" roepen.

DE NIEUWE MEENT

Klaar voor gebruik

Voor de oplettende lezertjes, over dit project in Amsterdam-Watergraafsmeer hebben we al eerder bericht. (Zie GA 150) We kunnen gerust zijn, het is doorgegaan en sinds kort bewoond. Overal wordt nu hard gewerkt aan de inrichting. Vloeren en wanden afwerken, schilderen enz. Enz.

Hieronder een stripverhaal in de vorm van foto's met onderschriften.

Het gebouw op de hoek is gericht op de buitenwereld. Met op de begane grond een snackbar voor koffie en uitheemse gerechten. Op de eerste verdieping is het architectenbureau gevestigd dat het project, samen met de bewoners, ontworpen heeft: 'Time to Access'. Dit bureau verleent tevens onderdak aan een aantal organisaties die actief zijn in de wereld van het gemeenschappelijk wonen, zoals 'Kantelingen' met Jasper Klapwijk, 'Co-Productief' met Jelle Pon, 'Meer Energie', 'Stroomversnellers' en het 'Coöp Department' van !Woon.

Op de achtergrond de poort die toegang geeft tot het project.

Door de poort is de binnenplaats zichtbaar met op de achtergrond de projectruimten.

De binnenhof die vraagt om weldadig groen, met links de appartementen voor gezinnen, gelijkvloers, en rechts de gezinswoningen in twee lagen. Klein bemeten om ruimte te sparen voor de algemene ontmoetingsruimten op de begane grond en de eerste verdieping.

De toren op de achtergrond is voor groepsbewoning.

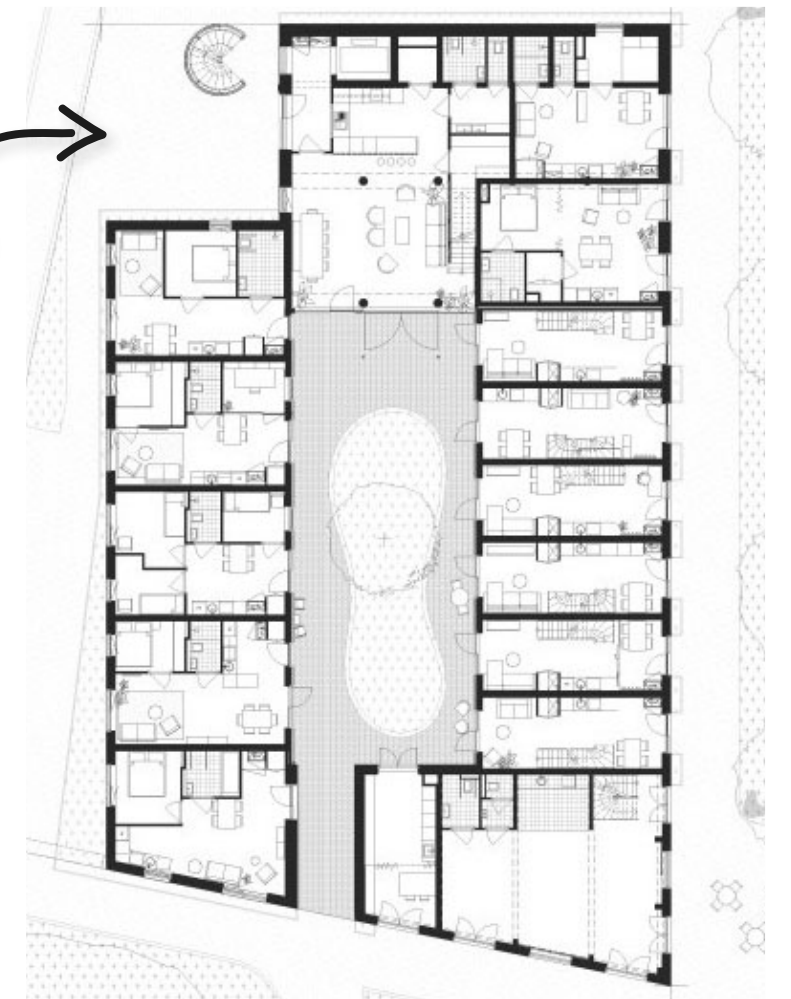

Rechts op de plattegrond op de voorgrond de snackbar, in het midden de poort. Daarachter de hof, met aan de linkerkant de appartementen en aan de rechterkant de woningen met verdieping. Biede voor gezinsbewoning.

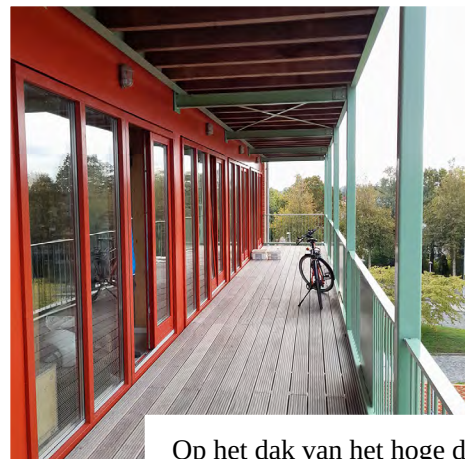
Aan de achterkant van de hof de gemeenschappelijke ruimten voor het geheel, met op de begane grond een algemene ontmoetingstuinte met daarboven een multifunctionele ruimte voor flexwerken en meer besloten bijeenkomsten.

Bewoners die boven wonen kunnen via deze gemeenschappelijke ruimten naar de lift, links op de achtergrond. Zij kunnen ook buitenom lopen en de wenteltrap nemen, of binnendoor om de lift te nemen.

Er zijn vijf verdiepingen voor mensen die in groepen willen wonen en deze zijn op basis van een basisplattegrond, die de architect had geleverd, door de toekomstige bewoners zelf verder uitgewerkt. Standaard zijn, aan de bovenste gevel, een keuken in het midden, rechts hiervan sanitaire voorzieningen en aan de linkerkant dienstruimten en de lifthal, tevens verbonden met de wenteltrap. Elke verdieping is nu anders ingedeeld.

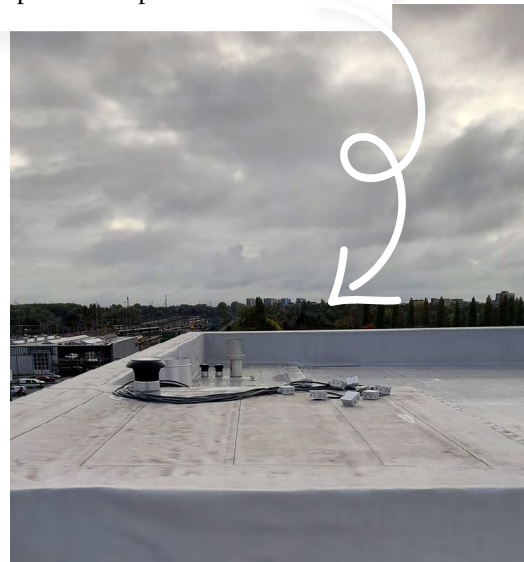
Een woonunit met op de achtergrond het brede (gedeelde) balkon.

Klaar om te worden ingericht. Aan de rechterkant de keuken, links de woonruimten.

Op het dak van het hoge deel liggen de elektriciteitsleidingen klaar om aangesloten te worden op de zonnepanelen.

Op het dak van de appartementen zien we een dakterras met in elke plastic container een klein boompje. De aanzet tot een moestuin op het dak.

Een veelbelovend project. Vol verwachting klopt ons hart.

FK

Uitersten

Ewoud Scheifes

COLUMN

Onze woonvereniging kent een diversiteit aan bewoners, zoals jong en ouder, alleenstaanden en gezinnen en kent geen onderscheid tussen onder andere culturele, etnische of religieuze achtergronden. De vereniging wil op deze manier een afspiegeling zijn van de maatschappij en de diversiteit binnen de gemeenschap stimuleren. Dan hebben we het over mensen, bewoners, en niet over wat er zich buiten onze beschermde binnenwereld allemaal afspeelt.

Met die maatschappij gaat het momenteel niet zo best en willen we wel een afspiegeling zijn van een wereld in verwarring, waarin mensen worden uitgesloten, waarin giga-bedrijven, big tech en investeringsfondsen openlijk de macht hebben gepakt en waarin we steeds sneller afglijden naar een totalitaire wereld?

Okay okay, het is een beetje de tijd van het jaar om wat voor je uit te somberen. De zon gaat schuil achter een grijs wolkendek, de zomer is voorbij, de herfstblues slaat toe en die verdomde wintertruien kruipen langzaam weer uit de klerenkast. Onze tuin, die op zonnige dagen een kleurig pallet van leven kan zijn, blijft nat en leeg. Het lijkt alsof alleen de mini-kippen met meer energie door het vergelende lover struinen. De 'afspiegeling van de maatschappij' laat zich amper zien en trekt zich terug achter de eigen voordeur. Het helpt dan niet dat je eigen leven op verschillende vlakken op de handrem staat, dat je kinderachtige mot hebt met een buurman, dat de ergernis over bepaalde medebewoners de kop opsteekt, omdat ze de wereld beschouwen vanaf hun eigen vierkante meter. Dat je door dit alles zelf de voordeur wat sneller (en harder) achter je dicht trekt, bevestigt dat de hand ook zeker in eigen boezem gestoken moet worden. Want telkens weer popt dat stemmetje in het hoofd op dat de vraag stelt: 'Maar lieve mensen, we wonen toch niet voor niets in een woonvereniging? We hebben daar toch juist voor gekozen, voor het leven in een VERENIGING?!' Ik denk dat we maar eens met z'n allen in therapie moeten, een soort van grote groepshug en dan 'hup' de knuppel in het hoenderhok: elkaar vragen stellen, niet oordelen, maar juist luisteren. En dat laatste naar elkaar, maar ook naar jezelf. Kortweg: betere communicatie op alle fronten.

Onlangs is er een avond belegd waarin op initiatief van een van de bewoners de vrijwilligersorganisatie MooiWerk kwam luisteren naar waar zij onze vereniging en onze vrijwilligers kan adviseren en ondersteunen. Uiteindelijk bleek dat de aanwezige bewoners toch vooral behoefte hebben aan meer inzicht in de verschillende manieren waarop er binnen de vereniging beter gecommuniceerd kan worden, zowel in groepen als van mens tot mens. De dame van MooiWerk gaf na de brainstorm aan dat binnen haar organisatie die expertise zeker aanwezig is en dat ze 'binnen niet al te lange tijd' met een voorstel komt.

We zijn inmiddels twee maanden verder en de het blijft nog stil aan de andere kant van de lijn. Het blijft moeilijk, directe communicatie, maar we blijven hoopvol.

Inmiddels kabbelt het leven in de woonvereniging rustig door. De dagelijkse wintersoos start binnenkort weer, ik hoorde dat de baravonden op vrijdag drukker worden, er staan wat activiteiten op stapel. Ik worstel nog een beetje met mijn eigen plek binnen dit alles. De lokroep van mijn hechte vriendenclub buiten de woonvereniging is sterker dan het geluid van binnen de verenigingsmuren. Goede buur en verre vriend: het blijft een innerlijk gesprek van uitersten. Als sociaal dier heb ik ze allebei hard nodig...

Van links naar rechts: Peter Bakker, Ben Lindeman, Lilian Mooi, Tienta Verlegh en Gerard Franse

Peter Bakker

Nadenkend over dit stukje over mezelf en de VGW realiseerde ik me dat ik - op enkele maanden na - sowieso altijd

met anderen heb gewoond: bij mijn ouders, op kamers met anderen en in meerdere woongemeenschappen. In woongemeenschappen bij elkaar nog het langst: drie kwart van mijn leven in-tussen. Dat is lang, maar nog altijd leer ik bij over wat het inhoudt om samen te leven, over mezelf en over de verhoudingen met medebewoners.

Voor landelijke Vereniging Centraal Wonen (LVCW) werd ik actief na een of twee jaar contactpersoon van CW Lismortel (in Eindhoven) voor de LVCW te zijn. Op de ledenbijeenkomsten van de LVCW (nu VGW) was en ben ik altijd blij met de prettige sfeer. Zo werd het aantrekkelijk om ook wat voor de vereniging te gaan doen. Om te beginnen met het programmeren het adressenbestand van de vereniging. Dat bestand was vlak daarvoor vanuit een kaartenbakje op floppy ingetikt en sindsdien is het steeds verder uitgebreid en voorzien van allerlei mogelijkheden. Begin 1997 bouwde ik voor de LVCW

haar website. Later uitgebreid met informatie uit de database. Naast dat technische werk heeft de uitwisseling en samenwerking tussen de lid-woongemeenschappen mijn belangstelling. Evenals de samenwerking en uitwisseling met andere organisaties

“Met elkaar blijven praten, ook met de bewoners die lijken te zijn afgehaakt.”

op het gebied van gemeenschappelijk wonen. Binnen Nederland, maar ook internationaal. Een uitvloeisel van die samenwerking is de jaarlijkse (Europese) Gemeenschappelijk Wonen Dag. Met op 17 mei dit jaar het grootste aantal deelnemende woongemeenschappen sinds de start in 2009: 104. Mede door mijn eigen ervaringen (en behoeftes) heb ik veel belangstelling voor hoe woongemeenschappen intern functioneren. Hoe de sfeer is, hoe men met elkaar om gaat en hoe ontstane problemen worden opgelost. In CW Lismortel waar ik tot anderhalf geleden woonde en in Boschgaard waar ik nu woon.

Zonder hiërarchie samenleven is prettig, maar lang niet altijd makkelijk. Laisser faire is soms een oplossing, maar op de langere termijn loop je daarmee vast. Je kunt elkaar wel uit

de weg gaan, maar je komt die ander toch weer tegen. En het gaat ten koste van de betrokkenheid. Als je een derde van de bewoners nooit meer ziet en een andere derde nog maar zo nu en dan, is het voor actievere bewoners toch een stuk minder geworden. Al meer woongemeenschappen zoeken daarom naar mogelijkheden om iedereen er weer bij te betrekken. Op VGW-ledenbijeenkomsten worden frustraties, vragen, oplossingen en ideeën uitgewisseld. Er is toenemend inzicht dat iedere bewoner verantwoordelijk is voor het geheel, voor goed samenleven binnen de woongemeenschap. Er is geen ‘hogere macht’ die dat op zich neemt. Dingen met elkaar blijven doen. Met elkaar blijven praten, ook met de bewoners die lijken te zijn afgehaakt. Gestructureerd vergaderen (Sociocratisch, BOB, e.d.) maakt het prettiger en veiliger om er actief aan deel te nemen. En een groepje bewoners dat zich speciaal op het ‘welzijn’ binnen gemeenschap richt, kan helpen. Bijvoorbeeld om een van hen erbij te vragen, als je een gesprek met een andere bewoner hebt, waar je tegen op ziet. En zo zijn er meer ideeën en initiatieven.

Het moge duidelijk zijn dat gemeenschappelijk wonen me nog steeds erg bevalt en dat het me nog steeds boeit om me er voor in te zetten.

Ben Lindeman

Mijn hele leven (sinds 1953) woon ik al in Rotterdam. Ik ben opgegroeid in de wijk Spangen, en na de middelbare school ben ik rechten gaan studeren. Dat was in de jaren zeventig van de vorige eeuw. Met een groep vrienden heb ik in die tijd geprobeerd om een woongroep te vormen. Dat was bijna gelukt, maar op het laatste moment werd het pand dat wij op het oog hadden aan een andere groep gegund. Pas jaren later werd ik door diezelfde vrienden gewezen op Centraal Wonen, het project De Banier dat toen in Rotterdam Noord werd ontwikkeld. Begin 1981 kon ik daar een woning krijgen. Ik heb hier ook mijn vriendin Annie ontmoet. Nu, 45

jaar later, woon ik er nog steeds, met Annie. Het bevalt mij heel goed om een woongebouw met gemeenschappelijke ruimtes te delen met een groep mensen die behoorlijk kunnen verschillen qua leeftijd, opleiding en interesses, maar die wel samen van alles zelf kunnen regelen, zonder dat het van bovenaf bepaald wordt.

“Het idee Gemeenschappelijk Wonen niet iets uit het verleden, maar nog steeds actueel en heeft het nog steeds een grote toekomst.”

Omdat ik geen kleinkinderen heb om op te passen, heb ik na mijn pensionering veel tijd gekregen voor allerlei activiteiten. Zo ben ik weer actief geworden in het bestuur van onze landelijke

koepel, de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen. Ik heb daar het voorzitterschap overgenomen van Peter Bakker, die dat heel lang had gedaan.

Op het terrein van het gemeenschappelijk wonen zijn er allerlei interessante ontwikkelingen aan de gang. Zo komt er een landelijk financieringsfonds en een keurmerk, en raken ook woningcorporaties weer wat meer geïnteresseerd in het mogelijk maken van woongemeenschappen.

Het is vooral onze zusterorganisatie Cooplink die hierin vooroploopt, maar ook onze vereniging is er intensief bij betrokken. Hoewel veel van onze leden-projecten al tientallen jaren bestaan, is het idee Gemeenschappelijk Wonen niet iets uit het verleden, maar nog steeds actueel en heeft het nog steeds een grote toekomst.

Lilian Mooi

In het voorjaar van 1998 kwam mijn man thuis. ‘Wat vind je ervan als we een paar jaar naar Saoedi-Arabië gaan, ik heb daar een baan aangeboden gekregen’. Een jaar ervoor waren we verhuisd naar een dorpje onder de rook van Rotterdam. Twee jonge kinderen en een fijne baan. Was dat wat we wilden? We hebben het gedaan en zijn daar 2,5 jaar gebleven. Een onvergetelijke ervaring. We woonden in een compound dat ongeveer 60 huizen telden. De mannen gingen overdag naar hun werk en wij vrouwen bleven thuis, want werken mochten vrouwen niet. Met elkaar verzonnen we activiteiten.

Spelletjesmiddagen voor de kinderen, elkaars culturen leren kennen, koffieochtenden etc. Er kon veel binnen deze ommuurde gemeenschap. Buiten de compound mocht er weinig, binnen des te meer.

“Heerlijk om het leven weer te delen met anderen. Elkaar beter leren kennen en vooral samenleven.”

Terug in Nederland kon ik mijn draai niet meer vinden in ons dorpje. Ik vond de mensen afstandelijk, ze hadden niks met elkaar. Even binnen lopen om een praatje te maken gebeurde bijna nooit. Zoals een buurvrouw zei: ‘je wordt niet lastig gevallen door de burens maar

ze houden je wel in gaten.’ Zij vond deze manier van wonen prettig en dat vonden eigenlijk alle burens. Het heeft 15 jaar geduurd, maar toen de kinderen de deur uit waren zijn we gelijk gaan zoeken naar een woning binnen een gemeenschap. Nu wonen we alweer 6 jaar in CW Zevenkamp. Heerlijk om het leven weer te delen met anderen. Elkaar beter leren kennen en vooral samenleven.

Omdat samenleven met anderen gezonder en fijner is, wens ik het anderen ook toe. Dat is de belangrijkste reden geweest om deel te nemen aan het landelijk bestuur: het met elkaar wonen stimuleren en daar een bijdrage aan leveren. Sinds april 2025 ben ik officieel gekozen tot bestuurslid.

Tienta Verkengh

Na mijn pensionering heb ik nog een jaar als ambtelijk secretaris bij de gemeente Utrecht doorgewerkt. Na dat jaar was ik op zoek naar een vergelijkbare functie als vrijwilliger. Bij de samenwerkende organisaties

Vereniging Gemeenschappelijk wonen (VGW) en LVGO 55 plus zochten zij een secretaresse. Dat sprak mij aan. Na een gesprek met enkele leden heb ik besloten dit te gaan doen. Helaas werd kort na dit gesprek de samenwerking

“Na dat jaar was ik op zoek naar een vergelijkbare functie als vrijwilliger.”

gestopt en heeft Peter Bakker (VGW) gevraagd of ik deze werkzaamheden zou willen verzorgen bij de VGW.

Sinds die tijd ondersteun ik het bestuur van VGW als secretaresse en daardoor heb ik inzicht in de landelijke ontwikkelingen bij de Vereniging, voorheen Landelijke Vereniging Centraal Wonen. Dat doe ik al jaren met plezier.

Gerard Franse

Ik ben de penningmeester van VGW en woon in Gemeenschappelijk wonen Romolenpolder in Haarlem.

Ik ben geboren in 1951 in Heiloo, vlakbij Alkmaar, als jongste in een gezin met 4 broers en 2 zussen. Na de lagere school en de mulo heb ik zo'n 3 jaar op diverse kantoorjes gewerkt. Op mijn 20e ben ik uit huis gegaan om intern in de psychiatrie de B-opleiding te volgen. Naast het werken met psychiatrische patiënten was ik het grootste deel van mijn arbeidzame leven ook begeleider van mensen met een verstandelijke beperking. Het eerste jaar in de B-opleiding heb ik intern in het broederhuis op een kamer gewoond,

en al kennis gemaakt met een soort gemeenschappelijk wonen. Daarna woonde ik meestal op kamers of huurde gezamenlijk met anderen een huis. In Noordwijk heb ik een aantal keren meegedaan met het kraken van woningen voor een gezin of alleenstaanden.

“Na drie keer binnen het project verhuisd te zijn woon ik nu alweer zo'n 11 jaar naast de centrale hal aan de tuin.”

In die tijd, rond 1980 was ik werkloos en heb met paar mensen een kringloopproject opgezet en omdat ik naast mijn werk als begeleider in de zorg ook een praktijkdiploma boekhouden had behaald, werd ik de penningmeester van het project.

In 1988 ben ik gaan wonen in Haarlem en voor het eerst als gezin in een straat. Na mijn scheiding in 2000 belde ik op goed geluk aan in het huidige project, Romolenpolder, en kon de vrij liggende ruimtes op de hoek van het gebouw huren. Na drie keer binnen het project verhuisd te zijn woon ik nu alweer zo'n 11 jaar naast de centrale hal aan de tuin. Ik ben penningmeester van nog 2 andere organisaties en doe voor een aantal zzp-ers de administratie. Ik ben zo'n 8 jaar penningmeester van mijn project geweest en zit nu in de selectiecommissie en de speeltuincommissie.

Ik volleybal en badminton en woon samen met Tineke en we hebben 7 kleinkinderen in de leeftijd van 1 tot 11 jaar en passen iedere week een aantal dagdelen op.

Wonen in de ‘Stadsveteraan 020’ en het dwaalprincipe

Deze woonplek voor 55 plussers in Amsterdam-Oost is gebouwd in opdracht van Woonzorg Nederland en ontworpen door Heren 5 Architecten, in samenwerking met een zogenaamde kopgroep, bestaande uit toekomstige bewoners. Het gaat om een gebouw met 114 of 149 woningen. (In verschillende publicaties kom je verschillende getallen tegen, waarschijnlijk hangt het er vanaf hoe je de woningen telt...) Het gaat om sociale huur, met een groot aantal gemeenschappelijke voorzieningen. Dit soort projecten passen in een beleid waarin zorginstellingen, die nu al overbelast zijn en dat wordt in de toekomst nog nijpender, worden ontlast door mantelzorg binnen de bewonersgroep.

De woningen

Het project bevat tweekamerwoningen van bescheiden afmetingen, behalve de badkamers die i.v.m. rolstoelgebruik ruim zijn bemeten.

In het project bevinden zich ook zogenaamde ‘Friendswoningen’. Dit zijn woningen voor 2 a 3 senioren die elk een eigen ruimte hebben, waar een bed in past en een klein zithoekje, en die is voorzien van een klein kookhoekje. De eigen ruimten zijn ook voorzien van een ruime badcel. Naast hun eigen ruimte delen de bewoners een grote woonkamer en een volwaardige keuken.

“Dit concept is eerder ontwikkeld voor jongeren en later bleek dat ook senioren erin geïnteresseerd waren.”

Dit concept is eerder ontwikkeld voor jongeren en later bleek dat ook senioren erin geïnteresseerd waren. Reden om in dit project ruimte te maken voor deze woonvorm. Vooralsnog lijkt het idee niet erg aan te slaan. Probleem lijkt te zijn dat, als er een bewoner wegvalt, de

overblijvende bewoner(s) niet zelf een nieuwe huisgenoot mogen kiezen. Voor de keuze van nieuwe bewoners wordt uitgegaan van de wachtlijst. Mensen van deze lijst die na een gesprek met de toelatingscommissie voor deze woonvorm voelen, worden toegelaten. Zittende bewoners hebben hier geen stem in. Kennelijk gaat Woonzorg Nederland er vanuit dat dit in strijd zou zijn met de toewijzingsregels. Misschien is men niet op de hoogte van het feit dat in alle Centraal Wonen-projecten in Nederland bewoners zelf hun nieuwe huis of projectgenoten kunnen kiezen, ook als het gaat om sociale huur! Het laatste bericht is dat de friendswoningen nu bewoond zullen worden door studenten van zorgopleidingen.

Spontane ontmoeting

De woningen zijn ontsloten door binnengangen en deze zien er nog wat kaal uit. Volgens nieuwe en strengere regels van de brandweer mag er niets worden geplaatst dat brandbaar is of in de weg

staat. Dat maakt het bijna onmogelijk om de eigen voordeur een individueel tintje te geven, zodat men zichzelf kan laten kennen. Wat ook kan werken als gespreksaanleiding voor spontane ontmoetingen.

Er zijn aanwijzingen dat de brandweer haar beleid gaat versoepelen, wat de kans op spontane ontmoetingen zou kunnen bevorderen. We zullen zien.¹

Dwalen

De binnengangen mogen dan (nog) kaal zijn, er is wel iets bijzonders mee. Zij verbinden de woningen met de buitenwereld zodanig dat bewoners langs de gemeenschappelijke voorzieningen komen. Dat is een gebruikelijke en goede manier die bewoners in contact brengt met hun voorzieningen en met elkaar. Maar in dit project zijn er ook voorzieningen die door het gebouw verspreid liggen, waardoor men wordt aangemoedigd door het gebouw te dwalen. Deze mogelijkheid die nog wordt bevorderd doordat er naast de hoofdingang nog twee zij-ingangen zijn. Zo kunnen bewoners op verschillende manieren naar hun woning gaan en daarbij langs verschillende voorzieningen komen, en

verschillende medebewoners kunnen ontmoeten.

Gemeenschappelijke voorzieningen

Wie de centrale ingangshal betreedt, ziet op de achtergrond de tuinkamer (zoals op de illustratie te zien is). Deze voorziening doet het goed en bewoners stimuleren elkaar tot initiatieven. Zoals filmavonden, spelletjesmiddagen, vrijdagmiddagborrels en feestjes.

“Maar in dit project zijn er ook voorzieningen die door het gebouw verspreid liggen, waardoor men wordt aangemoedigd door het gebouw te dwalen.”

Aan de ingangshal vinden we ook de wasbar met daarachter het klushok, wat echte ontmoetingsplekken blijken te zijn, en hetzelfde geldt, verrassend genoeg, voor de fietsenberging, die via ramen verbonden met niet alleen de toegangshal maar ook met een achterliggende binnengang.

Daarnaast heeft het dakterras bewoners geïnspireerd tot het aanleggen van een moestuin en het plaatsen van een plantenkas.

Dan is er het atelier, dit is zo'n verspreide voorziening, en een bruisende ontmoetingsplek waar zo'n 40 bewoners gebruik van maken. En er is een culturele ruimte waar activiteiten worden georganiseerd, zoals bewegingslessen. Daar vinden ook de algemene vergaderingen plaats.

En dan maar wonen

Nut het project ongeveer een jaar

Foto bijchriften

1. Verschillende bouwstijlen met links de centrale ingang
2. Friends wonen voor drie vrienden. Ieder een eigen unit met badcel en kookhoekje, samen een ruime woonkamer met keuken
3. Toegangshal met daarachter de tuinkamer
4. Wat in de binnengangen niet is toegestaan, kan wel aan de straatkant. Hier kunnen bewoners hun woning individualiseren en daarmee ook uitnodigen tot spontane ontmoetingen (je ziet het gebeuren!)

bewoond is, zijn er veel betekenisvolle vriendschappen ontstaan, maar onvermijdelijk ook moeilijkheden. Het valt niet mee als je, als individu, met heel veel andere individuen, die je niet kent, in een gebouw wordt gedropt dat er al staat.

Nu is er in dit geval wel gewerkt met een zogenaamde kopgroep, en dat is een goed begin, maar omwille van de betrokkenheid van de bewoners met het gebouw en met elkaar, we spreken dan van ‘eigenaarschap’, is het bij projecten voor gemeenschappelijk wonen aan te bevelen om naarmate het ontwerp vordert, meer en meer toekomstige bewoners bij het proces te betrekken.²

Nu zullen bewoners naar elkaar toe groeien, (of uitverhuizen) maar het blijft moeilijk, doordat de zittende bewoners van de Stadsveteraan ook geen stem hebben bij de toewijzing van nieuwe bewoners. Deze zullen, als zij

na de voorlichting door de selectiecommissie voor deze woonvorm voelen, als onbekenden hun entree maken en dan zien hoe zij aansluiting kunnen vinden. Terwijl het anders kan: in alle Centraal Wonen-projecten in Nederland die in de sociale huur zijn gerealiseerd, hebben bewoners het recht om zelf nieuwe bewoners te selecteren.

“Het valt niet mee als je, als individu, met heel veel andere individuen, die je niet kent, in een gebouw wordt gedropt dat er al staat.”

Waar bewoners wel een duidelijke stem in hebben is het beheer van de gemeenschappelijke voorzieningen. Zij vormen namelijk een zogenaamde beheercoöperatie, waardoor zij een grote stem hebben in het gebruik van de voorzieningen en in het reilen en zeilen

van de gemeenschap. En dan moet het goedkomen...

FK met dank aan Annette de Vries, bewoner

- 1 Dit probleem speelt niet alleen in Amsterdam, maar ook landelijk. Op dit niveau wordt de brandweer nu benaderd op initiatief van bureau Vannimwegen in Amsterdam.
- 2 Wie meent dat dit bij sociale woningbouw niet mogelijk is kan even googelen op ‘Space-S in Eindhoven’. 402 sociale huurwoningen, gerealiseerd op basis van participatie, of ‘co-creatie’ met toekomstige bewoners. In een periode van 4 a 5 jaar.

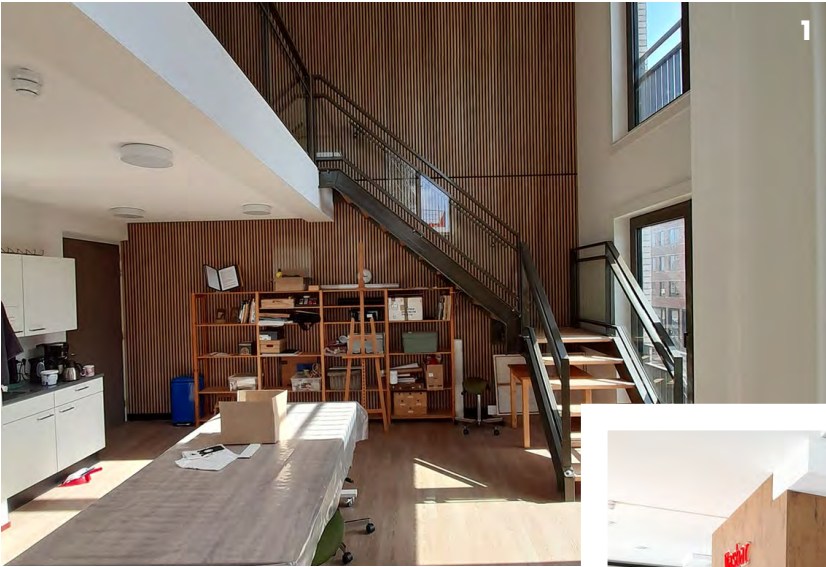

Foto bijschriften
1. Atelier met vide.
2. Tuinkamer
3. Een gewaagde actie van een bewoner om toch een eigen plek te maken bij de voordeur.
4. Klusruimte in het verlengde van de wasbar, met op de achtergrond de toegangshal.

THUIS BIJ DE ANDER

Door: Peter Camp, campmatrix.nl

Wonen en dementie

In het voorlaatste nummer van Gewoon Anders staat een boeiend artikel van Flip Krabbendam. De titel is ‘Wat gemeenschappelijk Wonen kan betekenen voor mensen met dementie.’ Het artikel speelt in op de actualiteit van de onheilspellende vooruitzichten dat 1 op de 5 ouder wordende mensen met dementie te kampen krijgt en de ziekte op hen en hun omgeving een ontwrichtende werking. In het artikel heeft Flip het over het ziekteverloop, een stimulerende woonomgeving en de architectuur van dementievriendelijk woongebouwen. Als inspirerend voorbeeld noemt hij het Odensehuis dat gebruik maakt van de ontmoetingsruimte van zijn Centraal Wonen-project in Delft. Met foto’s van de bezoekers. Aan het eind van zijn artikel oppert hij een denktank voor projecten die met deze problematiek te kampen krijgen. Op verzoek van Flip, die weet dat ik me al een tijdje in Wonen en dementie verdiep, wil ik hieraan graag een bijdrage leveren.

Factsheet 1

Wat zijn de vooruitzichten voor de toekomst? En hoe zit het met de druk op de zorg? Op deze pagina (zie QR code) zet Alzheimer Nederland de belangrijkste feiten en cijfers overzichtelijk voor je op een rij.

Anticiperen

Kindertijd is een van de laatste fases van het dementieproces. Wat zijn de fases daarvoor? Bekijk daarvoor schema 2 eens goed. Dan zie je ook waar de omslagzone in het proces zit. In de eerste drie zones heb je nog grip op je leven, daarna wordt dat minder. Met de ziekte dementie komen jij en je naasten in een ingewikkelde balanceer-act terecht. Want dementie ontwricht niet alleen jouw leven, maar ook dat van de voor jou belangrijke mensen om je heen.

Anticiperen op hoe je wilt wonen, hoe je wilt leven en hoe je verzorgd wilt worden, dat zijn de vragen waar je nu al mee aan de slag moet. Althans als je

de huidige kwaliteit van je leven wilt voortzetten. Doe je het niet en dementie of een andere ziekte overkomt je, dan heb je niets meer te wensen, dan ben je overgeleverd aan de zorg van dat moment.

“Met de ziekte dementie komen jij en je naasten in een ingewikkelde balanceer-act terecht. Want dementie ontwricht niet alleen jouw leven, maar ook dat van de voor jou belangrijke mensen om je heen.”

En die zorg ziet er niet goed uit. Dat hoef ik niet meer te vertellen. Dubbele vergrijzing, toenemende tekorten aan goed gekwalificeerd zorgpersoneel en beleid als langer thuis, ga er maar aanstaan. Doe-het-zelf, doe-het-samen, begin nu, dat is de urgente boodschap die je overal hoort.

Mijn bijdrage

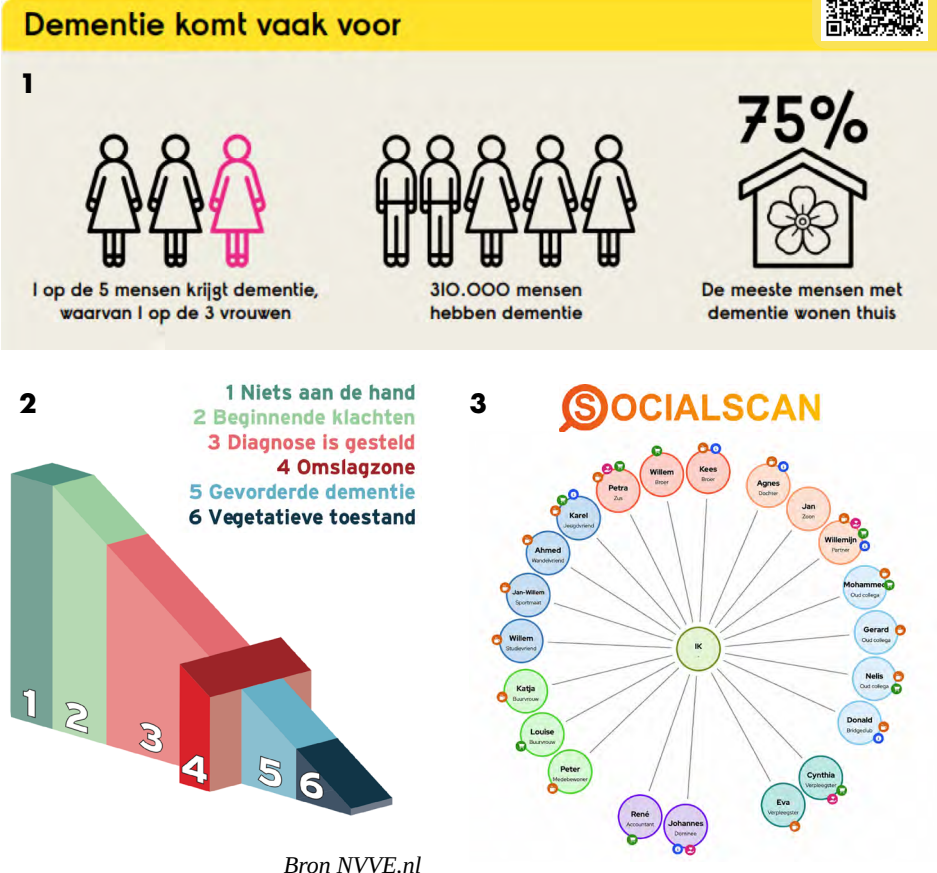
Ik zal eerst wat meer vertellen over mijn eigen ervaringen met dementie, de belangrijkste bevindingen uit mijn onderzoek en tot slot wat je er nu al mee kunt beginnen.

Persoonlijke ervaringen

Een paar jaar geleden krijgt mijn buurman Henk een agressieve vorm van dementie. Hij overlijdt binnen 1 jaar. Tot het laatst hebben we heel goede gesprekken. Onder andere over hoe we samen, met hem, en met onze andere buurman Melchior in de tachtiger jaren samen een woonblok van drie woningen bouwden. Het zijn rijke momenten, toen en vlak voor zijn overlijden. Zijn overlijden doet me besluiten om aan de slag te gaan met Wonen en dementie.

Verdieping

Het laatste jaar verdiep ik me intensief in alles wat met wonen en dementie heeft te maken. Conferenties, studiedagen, sympo-

Bron NVVE.nl

sia, excursies, webinars. Landelijk, in de provincie en de gemeente, wijken en buurten: als ik kan, ben ik erbij. Wat me verrast is dat er heel veel inspirerend voorbeelden zijn in Vlaanderen en Nederland.

Een paar inzichten

Positieve framing nodig

Mensen met dementie worden vaak gereduceerd tot hun aandoening of wat niet meer mogelijk is. Ze blijven echter personen met veel andere eigenschappen. Vandaar dat je beter niet kunt spreken van een dementerende maar van iemand met (de ziekte) dementie. Een goed voorbeeld van wat wel nog kan is Johan Schelstraete. In 2019 krijgt hij de diagnose alzheimer. Over wat hij allemaal meemaakt, schrijft hij een heel goed boek: ‘Mijn Alzheimer. Een hoopvol leven’.

Sociale benadering onmisbaar

Dementie wordt voornamelijk door een medische en (gedrags)psychologische bril bekeken. Het is de omgeving die voor mensen met dementie het grootste probleem vormt. Dit stelt Anne Mei The in haar recente boek ‘Wij blijven mensen’. De sociale benadering die zij samen met mensen met dementie en hun naasten ontwikkelt, is hierop een onmisbare aanvulling.

Verbinding met elkaar en professionals

Er is een enorm niemandsland tussen

leef- en systeemwereld. Als jij en je naasten in het proces van dementie terecht komen, verdwaal je binnen no time in de doolhoven van het beleid van huisvestings-, welzijns- en gezondheidszorgorganisaties. Iedereen die hiermee ervaring heeft, weet dat het een hell of a job is om de juiste zorg te krijgen. ‘Brandbrief aan onze verzorgingsstaat’ is een hartenkreet van Monique Kremer over hoe we - burgers én professionals - verbinding, vertrouwen en gelijkheid kunnen vergroten.

“Mensen met dementie worden vaak gereduceerd tot hun aandoening of wat niet meer mogelijk is. Ze blijven echter personen met veel andere eigenschappen.”

Mantelzorgnetwerken zijn onmisbaar

Niet alleen de persoon met dementie is de klos, de naasten zijn dat eveneens. Het is voor beiden zeer ingewikkeld en bijna ondoenlijk om op een normale manier door te leven.

Vooral naarmate het dementieproces verder vordert en van licht, via matig naar ernstig gaat. Die 24 uren-attentheid, wie kan het opbrengen? De ‘SocialScan’ brengt spelenderwijs je hele familie-, sociale- en maatschappelijke

netwerk in beeld.³ Met de handige vragenlijst zie je ze een voor een verschijnen. Je ziet ook in één oogopslag voor welke soort hulp je bij wie moet zijn: praktische hulp, gezelschap, advies, informatie en emotionele steun.

Streef naar inclusiviteit

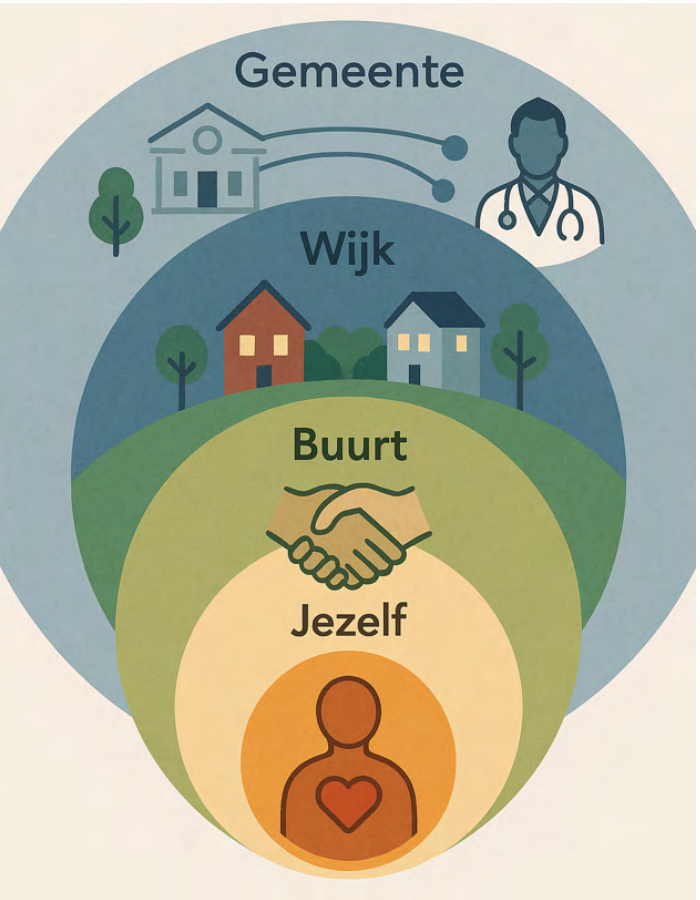
Er is een breed streven naar dementievriendelijke en inclusieve buurten, wijken en gemeenten. Logisch als je dat bekijkt van uit het beleid dat mensen langer thuis moeten blijven wonen, nabuurschap, verzorgscirkels, burennetwerken en andere vormen van gemeenschapsontwikkeling. ‘Austerlitz doet het zelf’ is een inspirerend voorbeeld van hoe een dorp zijn zorg zelf regelt. Zie www.austerlitzzorgt.nl voor meer.

Wonen en dementie

Heb je zorg nodig of moet je dat voor iemand regelen, grote kans dat je verdwaald raakt in de doolhoven van wonen, welzijn en zorg. Je hebt anderen nodig om je daarbij te laten bijstaan. Het beleid is er wel, maar een persoonsgerichte toepassing, dat is een heel ander verhaal. Hou daar nu al rekening mee.

Behoud van waardig leven

Wat zou je eraan kunnen doen? Aan het behoud van een waardig leven, dat voor iedereen anders is. Daarvoor onderscheid ik zes ingangen. Je kunt zelf kiezen welke je neemt.

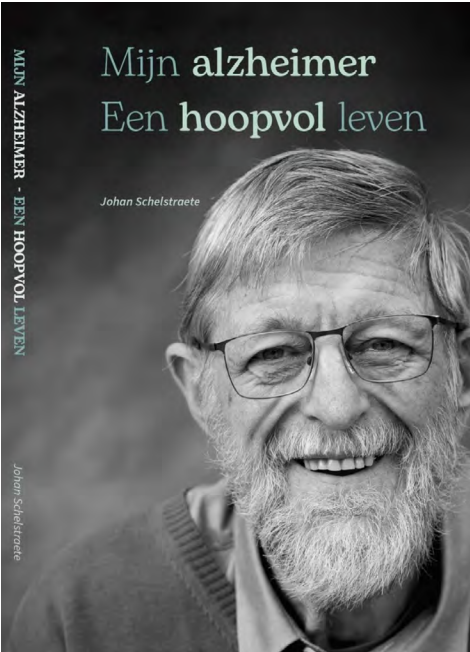

Thuis bij de ander, bij jezelf, in je buurt, in je wijk en in je gemeente.

1. Er zijn heel veel podcasts, biografieën en boeken over dementie. Verdiep je erin en bespreek ze en vorm daarvoor een leesclubje in je collectief wonen-project. Dat is goed voor iedereen en vooral voor jezelf. Dan hou je, met anderen, grip op jezelf: Thuis bij jezelf
2. Zet eens op een rijtje welke aanpassingen je in je woning kunt aanbrengen als je fysiek en mentaal niet de dingen kunt blijven doen die je gewend bent. Zodat je je thuisgevoel in je huis kunt voortzetten: Thuis in je huis
3. Kijk eens wie tot je netwerk behoren, je binnen- en buitencirkels. Vooral ook in je woonomgeving, je woonproject, je straat en je buurt: Thuis in je buurt
4. Inventariseer in je dorp of wijk de voorzieningen waar je op terug kunt vallen. Op het vlak van wonen, welzijn en zorg. Dan weet je waar je op terug kunt vallen: Thuis in je wijk
5. Zoek samenwerking met woon, welzijn – en zorgprofessionals. Tast af wat je voor elkaar kunt betekenen. Betrek hen bij jouw initiatieven: Thuis in je gemeente
6. Deel je rottige en mooie momenten. Dan ontstaat er geborgenheid, liefde en contact. Uiteindelijk gaat het hier om liefdevolle relaties tussen mensen: Thuis bij de ander

Tot slot.

In je woonproject kun je het gesprek over wonen en dementie aanzwengelen. Flip suggereert in zijn artikel wat gemeenschappelijk wonen kan betekenen voor mensen met dementie door bijvoorbeeld het opzetten van een denktank. Dat lijkt mij een heel boeiend pad om samen in te slaan. Oh ja, ik zou het bijna vergeten, wat goed is voor mensen met dementie, is goed voor iedereen.

Mijn Alzheimer. Een hoopvol leven.
Door Johan Schelstraete

Wij blijven mensen.
Door Anne-Mei The.

Brandbrief aan onze verzorgingsstaat.
Door Monique Kremer.

Vereniging Gemeenschappelijk Wonen

Lauwerecht 55 351 5GN Utrecht
Telefoon: 06-13015869
Bank: NL69 INGB 0002015796
Internet: www.gemeenschappelijkwonen.nl
Mail: info@gemeenschappelijkwonen.nl

Lidmaatschap en abonnement Gewoon Anders

- Contributie voor woongemeenschappen van minder dan 25 huishoudens: € 4,00 per huishouden
- Voor woongemeenschappen van 25 of meer huishoudens: € 37,50 + € 2,50 per huishouden. In beide gevallen is dit inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 (onafhankelijk van aantal huishoudens). Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Donateurschap: € 15,00 Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders Losse abonnementen: € 15,00 (opzeggen voor 1 oktober)

Bestuur

Ben Lindenman (voorzitter)
Peter Bakker (secretaris)
Gerard Franse (penningmeester)
Lilian Mooi (bestuurslid)

Bureau

Tienta Verlegh

Algemene informatie

- Kijk op www.gemeenschappelijkwonen.nl voor:
- Adressen aangesloten woongemeenschappen
 - Consulanten
 - Verwante (ook buitenlandse) organisaties
 - De digitale ‘Gewoon Anders’
 - Het logeernetwerk
 - Studiemateriaal en allerlei actuele informatie over gemeenschappelijk wonen
- En ook voor informatie over:
- Adressen van andere woongemeenschappen
 - Uitgebreide informatie voor initiatiefgroepen en bestaande woongemeenschappen

Prikbord

Voor woongemeenschappen die nieuwe bewoners zoeken en voor mensen die op zoek zijn naar een woongemeenschap is er de gratis site: www.woongroep.net

Forum

www.gemeenschappelijkwonen.nl/forum

Twitter accounts

@centraalwonen
@CohousingNL
@GemWonenDag

